

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

§. 4. Potissimo argumento verior propugnatur sententia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

illud cognoscit sine rationali. Respondeo facillè ex doctrina tradita in solutione præcedentis argumenti, animal antequam cognoscatur nihil habere per quod sit aliud à rationali, sed illud formaliter constitui aliud per cognitionem. Ad formam argumenti concedo antecedens, & distinguo consequens: ergo cognitio præcisa animalis non cognoscit illud, quasi aliud à rationali, ita ut animal formaliter ut aliud, & aietas ipsa se teneat ex parte cogniti, concedo consequentiam: Non cognoscit illud formaliter constituendo aliud per ipsam cognitionem, nego consequentiam: ergo non illud cognoscit sine rationali, nego consequentiam. Aliud enim est me cognoscere animal non cognito rationali, aliud me cognoscere animal esse aliud à rationali, quod in principiis ipsius Hurtad. efficaciter probo. Animal esse aliud à rationali per intellectum præcipientem, & animal cognosci sine rationali formaliter sunt idem: ergo cognoscere animal esse aliud à rationali est cognoscere animal cognosci sine rationali, sed aliud est cognoscere animal cognosci sine rationali, aliud cognoscere animal sine rationali, quia hoc importat cognitionem directam, & illud cognitionem supra hanc reflectentem: ergo aliud est cognoscere animal sine rationali, aliud verò cognoscere animal per intellectum à rationali cognosci.

14 Testimonia, quæ ex Basilio, & Athanasio pro hac sententia adducit Hurtadus, abs re omnino sunt, hi enim Patres nihil de hac questione curabant, quæ nihil conducebat ad illa, de quibus ipsi disputabant, & tantum ad puram Metaphysicam attinet. Testimonium Basilij desumitur ex homil. 6. exam. sub initium, ubi asserit Basilius lucem creatam prima mundi conditione fuisse distinctam à Sole, & ab illo rali ter separatam, & probat hanc separationem potuisse à Deo fieri, quia totum id, quod homines valent cognitione separare, potest Deus à parte rei separare. Ex quo infert Hurtadus, illa, quæ rali ter identificantur, non posse ab hominibus mente præcindi, cum non valeat Deus illa physice separare. Respondeo D. Basilium tantum inxendisse Deum posse separare illa, quæ nos possumus ex parte obiecti ut distincta realiter cognoscere, hoc est illa, quæ in se ipsis distinctionem habere cognoscimus, non verò, quæ præcisè nostra intellectus operatione distinguimus.

15 A Basilio hoc argumentum Anselmum esse mutuatum asserit Hurtadus qui c. 4. de Incarnat. Verbi ostendit omnipotentiam Dei non esse accidens, quia non potest concipi sine illa: verba sunt Anselmi: *Quia cum omne subiectum sine accidenti aut esse aut intelligi possit, Deus sine potestate neque esse neque intelligi potest.* Respondeo D. Anselmum rectè concludere omnipotentiam non esse accidens, quia Deus secundum totum illud, quod in se includit intrinsecè, & identicè adequatè sine omnipotentia concipi nequit. Secundò, quia licet essentia Dei posset præcindi ab omnipotentia, non potest intelligi Deus non habens omnipotentiam, sicuti intelligitur quodlibet subiectum non habens accidens physicum prædicamentale, quod potest absque sui corruptione illi adesse, & abesse. Tertio in multorum sententia, omnipotentia, & reliqua attributa pertinent ad constitutiui essentia Dei, iuxta quæ Deus non poterit intelligi essentialiter constitutus sine omnipotentia, sicuti non potest intelligi homo sine rationali. Tertio, etiam si in sensu quem contendit Hurtad. hæc sit legitima consequentia: *hoc non potest intelligi sine illo: ergo illud non est accidens*, quod inferebat Anselmus. Vnde infertur hanc esse consequentiam legitimam: hoc non est accidens illius, seu est physice identificatum cum illo: ergo non potest intelligi sine illo: potest enim dici omne illud sine quo res non potest intelligi non esse accidens, non tamen necessum est, hoc esse accidens illius, ut possit illorum quodlibet sine alio intelligi, quia hæc est bona consequentia: hæc non separantur per intellectum: ergo neque physice separantur, hæc autem mala: hæc non separantur physice, ergo neque per intellectum, quod respectu præcisionis ex parte actus Hurtadus tenetur concedere.

16 Adducit iterum Hurtadus D. Anselmum in Prologo cap. 18. ubi hæc habet: *Modo non est ipsa unitas nullo intellectu diuisibilis; ergo unitas, & sapientia, & reliqua non sunt partes sui sed omnia sunt unum.* Respondeo D. Anselmum tantum intendere nullum intellectum posse cognoscere diuisionem, aut distinctionem in Deo, ex quo infert Deum esse summè unum, & non habere partes, friuolum enim est asserere

D. Anselmum inferre summam Dei unitatem ex eo, quod intellectus ex parte actus tantum, & non ex parte obiecti possit præcindere. Adde his omnibus testimoniis ab priori iure deberet intelligi de distinctione ex parte obiecti, quàm ex parte actus, si non explicarentur non solum de distinctione, ex vi cuius ipsum obiectum per intellectum præcindatur, & una illius formalitas sine alia cognoscatur, sed etiam de distinctione physica reali tenente se ex parte obiecti cogniti, quam negant Basil. & Anselm. testimoniis citatis.

§. IV.

Potissimo argumento verior propugnatur sententia.

Argumentum quod vnice præcisiones obiectus imputant in formalitatibus identificatis, & Nominalium sententiam vnice efficacissimè propugnat sic se habet. Si cognosceretur animal, & non cognosceretur rationale cum illo identificatum, animal, cognosceretur, & non cognosceretur, & rationale cognosceretur, & non cognosceretur: hæc sunt aperta contradictoria: ergo implicat animal cognosci, & non cognosci rationale per eandem cognitionem. Maiorem probos: si cognosceretur animal per hanc cognitionem, & per eandem non cognosceretur rationale cum illo identificatum, per eandem cognitionem cognosceretur animal, ut supponitur, insuper cognosceretur animal, quod sic probo: Non cognosceretur rationale: ergo non cognosceretur id, quod est identificatum cum rationali, quia quidquid affirmatur vel negatur de aliquo, eodem modo affirmatur, & negatur de omni illo, quod est identificatum cum illo: sed animal est identificatum cum rationali: ergo non cognoscitur animal (intellige semper per hanc eandem cognitionem) ergo idem animal cognoscitur, & non cognoscitur per eandem cognitionem. Idem argumentum de rationali conficio: rationale per illam cognitionem non cognoscitur, ut supponitur; insuper cognoscitur, quod sic probo: animal cognoscitur per illam cognitionem: ergo cognoscitur quidquid est identificatum cum animali, quia quidquid verificatur de aliquo, verificatur de omni illo quod est identificatum cum illo. Sed rationale est identificatum cum animali: ergo rationale cognoscitur, & non cognoscitur per illam cognitionem.

Idem argumentum alio modo proponitur. Implicat prædicatum animalis terminare hanc numero cognitionem, & non illam terminare prædicatum rationalis: ergo implicat animal cognosci per hanc numero cognitionem, & non cognosci rationale identificatum cum animali. Antecedens probo: Implicat animal terminare vnionem physicam alicui extremo, vel actionem ab aliquo principio actiui procedentem, quin eandem vnionem, vel actionem terminet rationale: ergo implicat animal terminare cognitionem, quin terminet eandem cognitionem rationale cum illo identificatum. Probo consequentiam, & rationem à priori desumo pro antecedenti stabiliendo. Ideo implicat animal terminare actionem, vel vnionem, quin terminet eandem rationale identificatum cum animali, quia sequeretur idem animal terminare, & non terminare actionem, vel vnionem: terminare, quia iam supponitur non terminare, quia non terminaret rationale identificatum cum ipso. Similiter sequeretur rationale non terminare ut supponitur, & terminare, quia terminaret animal identificatum cum rationali, quæ sunt contradictoria. Ob eandem identitatem sequeretur animal terminare cognitionem ut supponitur, & non terminare, quia est identificatum cum rationali: quod non terminat. Sed non minor est contradictio in eo quod eadem entitas terminet, & non terminet cognitionem, quàm in eo quod terminet, & non terminet vnionem: ergo sicuti implicat animal terminare vnionem, vel actionem, quam non terminet rationale identificatum cum animali propter contradictoria, quæ inferentur, si hoc fieret, sic propter similia contradictoria implicabit, animal terminare hanc cognitionem, & non terminare eandem cognitionem rationale cum animali identificatum.

Urgeo: illa quæ in creatis identificantur vni tertio necessario inter se identificantur. Sed id, quod formaliter terminat cognitionem, ex vi cuius dicis præcindi animal à rationali, identificatur cum animali, & rationale identificatur

fiatur cum eodē animalis: ergo rationale identificatur cum illo, quod formaliter terminat cognitionem. Clarior: quod terminat hanc cognitionem est prædicatū animalis, rationale est idem prædicatū animalis: ergo rationale terminat hanc cognitionem: ergo rationale cognoscitur per illā cognitionem: insuper non cognoscitur, quia ex vi illius cognitionis tantum cognoscitur animal rationali non cognito: ergo ex vi illius cognitionis rationale cognoscitur, & non cognoscitur. Alio modo eandem ferē difficultatem propono: Implicat ex duabus formalitatibus creatis vnam identificari cum alia tertia, & non identificari alteram cum eadem: ergo implicat animal identificari cum formali termino huius cognitionis, & rationale identificatur cum animali non identificari cum eodem termino: ergo implicat animal esse terminum cognitionis, & rationale non esse terminum huius cognitionis: ergo implicat animal cognosci per hanc cognitionem, & rationale per eandem cognitionem non cognosci.

20. Vulgaris solutio fuit argumento præcedenti, sufficere distinctionem rationis ad hoc vt vnum prædicatum sine alio cognoscatur, & vt possit dici de illo esse cognitum, etiam si de alio secum identificato negetur, quia prædicationes fiunt de rebus prout intellectu obiciuntur, & ita sufficit prædicata obiecti vt distincta, ad hoc vt de illis distincta prædicata enuncientur. Multis peccat hæc solutio: si enim illius doctrina vera esset, multa possent componi distinctione rationis, quæ apertam inuoluunt implicationem, posset enim dici de rationali esse vnitū, & de animali identificato cum illo idem prædicatum negari, & posse rationale Petri esse Matriti, & animal Petri non esse Matriti hac rationis distinctione intere edente. Non ergo distinctio rationis potest deferuire, vt ea quæ a parte rei sunt idem, eidē enti cōueniant, & non cōueniant a parte rei, sed vt ego per intellectū hoc attribuiam huic prædicato, & non illi, quia distinctio rationis non immutat ea, quæ realia sunt, & independentia a fitione intellectus: sed animal cognosci per hanc cognitionem, & non cognosci rationale cum animali identificatum per eandē cognitionem, & animal esse terminum huius cognitionis, & rationale non esse terminū huius cognitionis, est quid reale existens a parte rei independēs ab omni obiecto ficto, ex quo realiter inferitur animal cognosci, & non cognosci, & rationale cognosci, & non cognosci, quæ sunt cōtradictoria de obiectis non fictis, sed realiter existentibus: ergo ratione distinctionis rationis non desinent esse contradictoria, & eandem inuoluere repugnantia, sicuti ratione distinctionis rationis non amittent contradictionē, quam in se includunt, vel inferunt, animal existere Matriti, & rationale cum illo identificatum Matriti non existere, animal attingi per hanc vniōem & rationale non attingi per eandem vniōem. Secundō distinctio hæc ratione cuius potest cognosci animal rationali non cognito per eandē cognitionem, vel sit per cognitionē præscindentem ex parte actus, & vel per cognitionem præscindentem ex parte obiecti. Si dicas fieri per cognitionē tantum præscindentem ex parte actus deseruire tantum vt animal cognoscatur ex parte actus rationali non cognito ex parte actus. Si dicas fieri per cognitionem præscindentem ex parte obiecti, contra hanc cognitionem sic præscindentem procedit argumentum supra factum quod instituo contra solutionem, eodem modo quo illud institueram contra conclusionem, quia solutio, & conclusio in nihilo differunt. Distinctio rationis facta per cognitionem præscindentem ex parte obiecti dicit cognitionem per quam cognoscitur prædicatum animalis, quin prædicatum rationalis ex parte obiecti cognitione attingatur: sed ex hac cognitione sequitur idem animal cognosci, & non cognosci, esse terminum cognitionis, & non esse terminum cognitionis, idem rationale cognosci, & non cognosci, esse terminum cognitionis, & non esse terminum cognitionis, quæ sunt contradictoria: ergo implicat hæc cognitio: ergo implicat talis rationis distinctio. Maior est citra omnem controuersiam. Minorem propagat totum argumentum supra factum.

21. Respondent alij, animal, & rationale esse idem vt sunt in se, ab intellectu autem cognoscuntur, non vt sunt in se, sed aliter ac sunt, & ita posse cognosci vt distincta, seu posse distingui per cognitionē, ex vi cuius habent esse obiecti uē in intellectu aliter ac sunt in se, etiam si in se ipsis realiter non distinguantur. Ex hac doctrina ad formā argumenti respondent animal, & rationale sunt idem vt sunt in se,

Francisc. de Oniedo, Philosoph. Tom. II.

concedo; aliter ac sunt in se, vel vt sunt in intellectu, nego: sed animal cognoscitur per hanc cognitionem præscindē, distingo: cognoscitur vt est in se, nego; aliter ac est in se, concedo: ergo per eandem cognitionem cognoscitur rationale, nego consequentiā: ex cuius consequenti negato non sequitur animal, neque rationale cognosci, aut non cognosci, quia non cognoscitur animal vt est identificatum cum rationali, sed vt distinctū, cum nō cognoscatur vt est in se, sed aliter ac est in se. Solutio hæc rem confundit, doctrinā falsam continet, & argumenti vim non infringit, neque illius attingit difficultatem. Procedit difficultas de cognitione cuius obiectum est reale secundum formalitatem, quæ cognitionem terminat, licet realiter formalitas illa præscindat non sit, sed præscindatur per cognitionem, de quo est quæstio, veritatem fixum semper est cognitionem illam attingere obiectum reale, de quo disputamus an possit attingi a cognitione, non acta ratione alia realiter identificata cum formalitate tenente se ex parte obiecti: si enim cognitio ad formalitatem fictam terminaretur, præscindat non esset inter formalitates reales realiter identificatas, sed factiua diuerforum entium rationis. His positis argumentū supra factum instauro. Cognito præscindat, est abstractiua sic, & attingat obiectum aliter ac est, vt vult arguens, (quod ego postea quomodo intelligendū sit explicabo,) attingit realiter formalitatem animalis, quæ realiter est in obiecto identificata cum rationali, & hæc formalitas per se ipsam terminat cognitionem: ergo formalitas rationalis identificata cum animalitate debet terminare eandem cognitionem. Consequentiam propugnat integrum argumentum supra factum petitum ex identitate formalitatum, & ex eo quod non possit aliquid reale conuenire realiter, & a parte rei alicui entitati, quod non conueniat omni cum illa identificato, aliās eidem entitati conueniret, & non conueniret, vt supra arguebam. Formalitatem animalis realiter existentem a parte rei identificatam cum rationali per se ipsam terminare cognitionem præscindat animalis de qua contendimus, apud omnes, qui rem percipiunt, est inconcussum, quia cognitio illa terminatur ad animal reale, & non fictum, nullum autem est animal reale non fictum præter animal existens a parte rei identificatum cum differentia specifica.

22. Secundō, si illud animal secundum se cognitionem non terminaret, non cognosceretur animal reale neque de illo aliquid enuncieremus, sed semper nostræ enunciations de obiectis fierent chimericis, quod plusquam chimericum est, & destruit suppositum quæstionis; disputamus enim, an cognitio attingens formalitatem animalis, quæ realiter est identificata cum differentia, possit illam sine differentia attingere. In qua quæstione supponimus cognitionem illam attingere formalitatem animalis, quæ est identificata cum differentia, & formalitatem animalis cum differentia identificatam per se ipsam cognitionem terminare, & postea procedimus ad inquirendum, an formalitas differentie necessariō per se ipsam debeat eandem cognitionem terminare, & ita de hoc posterius inquirendum non est, si illud prius non supponatur. Iterum subdistingues: cognitio illa respicit formalitatem animalis realem existentem a parte rei, & hæc formalitas per se ipsam terminat cognitionem vt est in se, nego; aliter ac est in se, concedo; Sed iterum argumentabor: illa formalitas per se ipsam realiter & a parte rei terminat cognitionem repræsentantem suum obiectum aliter ac est in se: ergo quicquid est identificatum cum illa formalitate terminabit eandem cognitionem repræsentantem suum obiectum aliter ac est in se, aliās eadem entitas terminabit hanc cognitionem repræsentantem suum obiectum aliter ac est, & non terminabit eandem cognitionem repræsentantem suum obiectum aliter ac est, quæ sunt contradictoria. Vrgeo, & declaro idem argumentum: formalitatem animalis per se ipsam terminantem hanc cognitionem abstractiuam cognosci ex vi illius aliter ac est in se, nihil aliud est, quam terminare hanc numero cognitionē depromptā ab his speciebus, & respicientē hæc obiecta indirectā, & quasi obliquē terminantia hanc cognitionem, quæ omnia clauduntur in hoc quod est terminare hanc numero cognitionē, quæ abstractiua dicitur: quæ per se ipsam habet esse abstractiuā, & repræsentare obiectum aliter ac est, quod inconcussum est apud omnes. Ex hoc infero formalitatem animalis cognosci aliter ac est in se nihil aliud esse, quam terminare hanc numero cognitionem intrinsecē abstractiuam, ac proinde

A a cum

cum dicimus: formalitas animalis per se ipsam terminat hanc numero cognitionem assignando cognitionem, quæ intrinsecè est abstractiva inepre distinguitur, terminat cognitionem, per quam cognoscatur, ut est in se, nego; per quam cognoscatur aliter ac est, concedo; quia eo ipso quod dicitur terminare hanc numero cognitionem assignando cognitionem intrinsecè abstractivam, dicitur terminare cognitionem, ex vi cuius cognoscitur aliter ac est, quod firmum esse volo, ne multiplicatione ineptarum distinctionum velis vim argumenti eludere, quod integrum esse respectu cognitionis repræsentantis obiectum aliter ac est in se, sic suadeo. Formalitas animalis realiter existens à parte rei, quæ realiter est identificata cum rationali, vel cum alia differentia per se ipsam terminat hanc numero cognitionem, quæ intrinsecè est abstractiva: ergo quidquid est identificatum cum formalitate animalis terminabit eandem numero cognitionem. Antecedens negari nequit. Consequentia stabilis integrum argumentum supra factum, quod constitutum est, ad probandum ex duabus formalitatibus realiter identificatis non posse unam terminare hanc numero cognitionem, & alteram eandem cognitionem non terminare, alias eadem entitas terminaret, & non terminaret. Recognosce omnia quibus à principio argumentum institui.

23 Demum obiectum per cognitionem abstractivam cognosci aliter, ac est in se cum mica falis intelligendum est. Si enim dicatur cognitionem illam obiectum directo formalitatem aliquam, vel modum aliquem positivè impingere, quem in se obiectum non habeat, est omnino falsum, quia iam cognitio non terminaretur ad obiectum verum, & reale, sed fictum. Si dicas, obiectum illud cognosci non secundum omnes formalitates, quas habet, sed secundum aliquam aliis omissis, in duplici sensu potest intelligi, vel quia formalitates illæ ex parte modi non dicuntur attingi, est ex parte obiecti omnes attingantur, & hoc nihil conducit ad obiectivam præcisionem, vel intelligitur quod cognitio illa attingat hanc formalitatem, & illam non tantum ex parte modi, sed etiam ex parte obiecti non attingat, & hoc ego contendo repugnantiam involvere; & contra hunc modum attingendi obiectum aliter ac est in se, quo putas argumento satisfacere institutum est argumentum, & iterum est instituendum ad destruendam conclusionem, quam ut solutionem argumenti contra illam institui, iterum erras. Si dicas cognosci obiectum aliter ac est in se per cognitionem abstractivam tantum dicere attingi per cognitionem illam indirectè, & obliquè alia obiecta, instar quorum obiectum directum secundum proprias formalitates, quas in se habet, ut illas habet in se, cognoscitur, quod sane melius explicat, quid sit rem aliter ac est in se cognosci; totum hoc admitto, & argumentum adhuc remanet integrum, quo ego intendo non posse hanc formalitatem per se ipsam terminare cognitionem, & in se ipsa instar aliorum obiectorum cognosci, quin alia formalitas cum illa identificata per se ipsam terminet eandem cognitionem, & in se ipsa instar eorundem obiectorum cognoscatur, ne aliquid realiter, & à parte rei conveniat alicui entitati quod non conveniat entitati identificatæ cum ipsa, ex quo sequeretur idem convenire & non convenire eidem entitati, duplexque verificari contradictorium.

24 Respondent alij, entitatem habere duplex esse, seu duplicem existendi statum, quendam realem physicum, quem intrinsecè habet qualibet entitas, alium intentionalem, quem tribuit intellectus obiecto cognito, quod constituit in statu intentionali. Dicunt enim intellectui vim quamdam inesse dandi rebus esse quoddam intentionale, & præsentiam quamdam in mente secundum quam est diverso modo intentionaliter, ac est physicè secundum esse physicum, quod habet extra intellectum. Afferunt insuper animal, & rationale, quæ in esse physico identificantur, & sunt idem, in esse intentionali distinguuntur, & diversum esse intentionale habere animal in intellectu ab esse intentionali, quod habet rationale in eodem intellectu, & è cõtra, etiam si esse physicum utriusque in re non distinguantur. Deinde aiunt animal, & rationale terminare cognitionem secundum esse intentionale, & non secundum esse physicum, ex quo inferunt animal, & rationale secundum esse physicum in re indistincta terminare cognitiones sui secundum esse realia distincta intentionalia, & ita terminare cognitiones ut distincta intentionaliter inter se, & non ut realiter identificata; Ex quo fit posse animal secundum suum esse intentionale distinctum ab esse intentionali rationalis terminare

cognitionem, quam rationale non terminat, & rationale secundum proprium esse intentionale terminare cognitionem, quæ non terminat animal, quin in hoc aliqua appareat contradictio, cum non dicatur de eodem esse intentionali distincta esse intentionalia; ratione quorundam animal terminat hanc cognitionem, quam non terminat rationale, & rationale. Ex hac doctrina disparitatè reddunt recentes isti pro hanc formalitatem, & non produci secundum illam, licet possit cognosci secundum hanc formalitatem, & non secundum illam: quia entitas terminat actionem secundum esse intentionale physicè identificatis; eadem verò entitas terminat cognitionem, non secundum illud esse physicum, & reale, sed secundum esse intentionale, quod distinctum est respectu diversarum formalitatum, & ita distinctæ formalitates cognitiones terminare absque eo, quod una formalitas terminet cognitionem, quam terminat alia formalitas. Ex his concludunt præcisiones obiectivas non dari secundum esse physicum rei distinctum ab esse intentionali, quia secundum hoc entitas non terminat cognitionem sui, sed secundum esse intentionalia distincta, quæ compungunt distinctis formalitatibus habentibus tantum in re vnum physicum esse. Quod si roges hos recentiores, quid sit illud esse intentionale quod obiectum habet in intellectu, respondere esse denominationem quamdam ex actu mentis realiter profluentem, ex vi cuius formaliter constituitur obiectum in illo statu intentionali realiter distincto ab existentia physica obiecti, & ab ipsa cognitione.

Contra hunc dicendi modum occurrunt multa, præsertim illam impugnabo, & paucioribus posset eueri. Do his recentioribus dari duplicem illi statum, intentionalem, & physicum inter se distinctum, admitto rationale & animal distinguuntur secundum existentias intentionales, etiam secundum existentiam physicam sint idem; concedo cognitiones terminari ad existentias intentionales, & non ad existentiam physicam, posseque dari cognitionem terminatam ad existentiam animalis non respicientem existentiam intentionalem rationalis, distinctam ab existentia intentionali animalis, & posse dari aliam cognitionem terminatam ad existentiam intentionalem rationalis non terminatam ad existentiam intentionalem animalis, & ex his infero non dari præcisiones obiectivas, quod sic probo. Cognitio obiectivè præscindens est illa, ex vi cuius è duobus realiter identificatis vnum attingitur alio non attracto; sed ex eo quod cognitio attingat existentiam intentionalem animalis, & non attingat existentiam intentionalem rationalis, non attingit vnum è duobus identificatis realiter alio non attracto; ergo non est obiectiva præcisio. Maior continet definitionem præcisionis obiectivæ, quam omnes tradunt: Consequentia est legitima: Minorem probo: obiectum attractum per hanc cognitionem est existentia intentionalis animalis, obiectum non attractum hæc existentia intentionalis rationalis: hæc duæ existentie realiter distinguuntur inter se, & ab existentia physica animalis, & rationalis, quæ per hanc cognitionem non attingitur in sententia horum recentiorum: ergo hæc cognitio tantum habet attingere hoc obiectum, videlicet existentiam intentionalem animalis alio distincto non attracto videlicet existentia intentionali rationalis: ergo cognitio hæc tantum præscindit inter obiecta realia realiter distincta: ergo non habet virtutem præscindentem inter formalitates realiter identificatas, de qua inter auctores in hac materia est concertatio.

Secundò falsum omnino est obiectum habere existentiam illam intentionalem realiter distinctam ab ipsius physica entitate, & à cognitione ad ipsam terminata, quia status ille, ut isti recentiores inquirunt, nihil aliud importat, quam obiectum esse cognitum; obiectum autem esse cognitum tantum dicit extrinsecam quamdam denominationem realiter indistinctam ab ipso obiecto, & à cognitione terminata ad ipsum obiectum. Sic communis sententia, quam omnes polliciores recentiores tradunt, & ego probabo Controv. 12. punct. 5.

Terriò, alienum à veritate est cognitionem præcisivam animalis terminari ad animal secundum illum statum intentionalem, quod sic ostendo. Animal ut intentionaliter existens est animal ut cognitum, ut recentiores fatentur: ergo dicit

dicit formaliter ipsam cognitionem, per quam constituitur in statu intentionali, & in esse cogniti: ergo cognitio terminata ad animal, ut intentionaliter existens, & ut cognitum, quod est formaliter idem, debet terminari ad cognitionem, per quam constituitur, sicuti cognitio terminata ad album formaliter, debet terminari ad albedinem per quam constituitur albam formaliter in ratione albi: sed cognitio terminata ad animal, ex vi cuius hoc à rationali præcinditur non terminatur ad cognitionem, neque ad animal ut est formaliter cognitum, neque reflectit supra se ipsam, ut per se notum est; aliud enim est cognoscere animal, aliud cognoscere animal esse cognitum, & aliud præcindere animal à rationali, aliud cognoscere animal esse præcissum: ergo cognitio præcissa animalis non terminatur ad animal ut cognitum, neque ad animal ut existens intentionaliter, sed ad animal secundum se, quod ex eo quod secundum se ipsum cognitionem terminat denominatur cognitum, etiam si cognitio non in illud ut cognitum feratur, sicuti vno terminatur ad extremum, quod vnitur secundum se sumptum, quod non respicit ut vnitum, sed formaliter constituit vnitum.

28 Quarto, etiam si cognitio terminaretur ad obiectum secundum illum statum intentionalem distinctum à physico rei statu, & ab existentia physica rei, necessario deberet terminari ad ipsam physicam rei existentiam realiter vnam, simplicem identificatam cum omnibus formalitatibus, quod sic ostendo. Quando cognosco animal cognosco id, quod physicè, & realiter est à parte rei extra intellectum existens, & id, quod est à parte rei extra intellectum existens per suammet euitatem terminat cognitionem, & de illo enuncio esse principium sensationis, & alia huiusmodi prædicata, alias animal secundum se, & existentia physica illius non esset obiectum mei intellectus, & nulla entitas secundum esse quod in se habet cognosceretur, & consequenter, neque posset amari; quia nihil potest amari secundum rationem illam secundum quam non cognoscitur, & ita Deus non amaretur à nobis secundum esse, quod in se habet, sed secundum esse intentionale, quod isti recentēs fingunt distinctum ab esse intrinseco, quod entitas in se habet, quod graui censuræ dignum est, est enim certum Deum amari à beatis, & à viatoribus actu charitatis Theologico immediatè attingente bonitatem infinitam Dei, quæ Deus ipse realiter est infinitè bonus: ergo cognitio terminatur ad esse reale, quod entitas in se habet distinctum ab illo esse intentionali: sed esse physicum, & reale animalis distinctum ab esse intentionali eiusdem animalis, quod recentēs isti confingunt est identificatum cum esse reali rationali: ergo si cognitio terminatur ad animal, & non terminatur ad rationale, terminatur ad esse reale & physicum animalis, & non terminatur ad esse reale & physicum rationalis cum illo identificatum: ergo terminatur, & non terminatur ad idem obiectum, quod inuoluit contradictionem, quam à præcindendis obiectiue extorquet argumentum supra factum.

29 Quinto animal habere distinctum esse intentionale à rationali dicit animal ut cognitum distingui à rationali ut cognitio: ergo distingui animal ut cognitum à rationali ut cognitio, dicit animal cognosci cum hac cognitione, & rationale identificatum cum animali non cognosci eadem cognitione, & rationale cognosci illa cognitione, & animal identificatum cum rationali non cognosci eadem cognitione: sed hoc implicat: ergo implicat animal ut cognitum distingui à rationali ut cognitio, seu existentiam intentionalem animalis distingui ab existentia intentionali rationalis, quod est formaliter idem. Minor, seu secundum Antecedens tantum indiget probatione, quam habes in argumento, quod solui intenditur hoc esse intentionali distincto formalitatem, quæ sunt realiter idem, quo ostenditur implicationem inuoluere è duobus identificatis vnum attingi per hanc cognitionem alio non attacto, quod est difficile in obiectiuis præcisionibus, & supponitur in hoc statu intentionali animalis distincto ab statu intentionali rationalis, quo difficultas non soluitur, sed illa, quæ in obiecto percipiebatur, trahitur ad statum illum, quem distingui à cognitione, & obiecto confingitur.

30 Alij desperantes in humanis huic argumento solutionem inueniendam esse, ad sacra confugiunt, & Trinitatis exemplo rem emollire, & distinctionis virtualis remedio medicari præsumunt. Afferunt distinctionis virtualis beneficium posse animal terminare cognitionem, etiam rationale

Francis. de Quirico, Philosoph. Tom. II.

cum illo identificatum eandem distinctionem non terminet, sicuti eiusdem virtualis distinctionis ope potest essentia diuina communicari, & non communicari relatio cum essentia diuina identificata. Sed nihil mihi magis durum, nec magis in hac distinctione desperatum, quam ex exemplo Trinitatis explicari, & distinctionis virtualis ope defendi. Quid enim durius, aut difficilius potest excogitari, quam totam mysterij Trinitatis difficultatem, quod in fidei obsequium intellectum captiuantes credimus in his præcisionibus obiectiuis admitti: Quidve magis desperatum quam distinctionem virtutalem in creaturis fingere, quam non minori difficultate, quam ipsum Trinitatis mysterium in Deo Theologi meditantur, & ad quam in ipso Deo defendendam infinità Dei perfectione se protegent, sed de hoc non plura, ostendi enim Punct. 5. distinctionem hanc virtutalem, neque in ordine ad prædicata physica neque ad intentionalia in creaturis admittendam esse, & sine fundamento in his confingi. Me vide loco citato ubi distinctionem hanc virtutalem in ordine ad prædicata intentionalia ex professo impugnauimus §. 4.

31 Hoc argumentum meum conuincit animum, & me inuitum cogit ad negandas obiectiuas præcisiones in formalitatibus creatis realiter identificatis, expendi enim omnes solutiones, quas recentēs, qui quæstionem hanc ex instituto pertractant, & nullam inueni, quæ meus acquiescat animus, & quæ non eandem impugnationem patiaturs quam conclusio sustinet, quæ primò sententia defendens præcisiones obiectiuas traditur. In formalitatibus increatis facilius ego has præcisiones distinctionis virtualis ope defendere, alienum enim non est ab ente increato posse secundum diuersas formalitates realiter identificatas diuersa obire munera, eadem ratione ac si formalitates illæ realiter distinguerentur. Verumtamen pleraque argumenta, & difficiliora, quæ in hac materia fiunt, communia sunt enti creato & increato, quæ solui debent ad negandas has obiectiuas præcisiones in creatis, quibus solutis fundamentum non extat, quod cogat præcisiones obiectiuas in ente creato defendere, & hanc virtutalem distinctionem in ordine ad cognoscendum, & non cognoscendum secundum eandem realem entitatem in ente increato adstruendam: Theologi enim, qui hanc virtutalem distinctionem sunt meditati, illa tantum vtuntur in ordine ad prædicata, quæ in Deo reperiri necesse est, & ratione alia defendi nequeunt, sic plures, qui hanc distinctionem virtutalem in notionalibus admittunt in prædicatis essentialibus à Deo relegant. Dices specialia argumenta reperiri, quæ in diuinis has obiectiuas præcisiones propugnent, sine quibus plura spectantia ad Incarnationis, & Trinitatis mysterium defendi nequeunt, neque de illis adhuc Catholicè loqui possumus. Mouere hæc argumenta Ariagam & alios negantes præcisiones obiectiuas in ente creato ad illas in ente increato admittendas; ego verò censeo omnia quæ in hac re specialiter de ente increato fiunt sufficiens fundamentum non præbere ad has præcisiones in Deo admittendas, quod constabit ex solutionibus, quas prædictis argumentis adhibebo.

§. V.

Soluntur argumenta quæ præcisiones obiectiuas in omni ente propugnant.

32 Obiectis primò. Hæc vox homo non significat Petrum, aut Ioannem: ergo significat aliquid commune Petro, & Ioanni: ergo ex parte obiecti significati correspondet illi aliquid commune Petro, & Ioanni quod sit obiectum cognitionis, cui correspondet. Confirmatur: obiectum significatum per hanc vocem prædicatur de Petro, & Ioanne: ergo dicit aliquid commune Petro, & Ioanni: ergo datur ex parte obiecti significati per hanc vocem aliquid commune Petro, & Ioanni obiectiue præcissum per conceptum respondentem huic voci homo. Respondeo ex dictis in Logica conceptum respondentem huic voci homo, & ipsam vocem respicere ex parte obiecti Petrum, Ioannem, Franciscum, & alia indiuidua contenta sub specie hominis, quæ repræsentantur per conceptum quemdam confusum respondentem huic voci homo, ex vi cuius intellectus non discernit inter plura illa, quæ per tale cognitionem attingit, etiam illa attingat ex parte obiecti secundum differetias, ex

A a 2 vi qua